การงานกับชีวิตด้านในของบุคลากรทางการแพทย์

WORK AND INNER LIFE OF HEALTH CARE PERSONNEL

พรพิศ ตรีบุพชาติสกุล 5236731 CECT/M

ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เพริศพรรณ แคนศิลป์, Ph.D., ลือชัย ศรีเงินยวง, Ph.D., โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์, พ.บ., Ph.D.

บทคัดย่อ

ท่ามกลางความก้าวหน้าทางการแพทย์และระบบพัฒนาโรงพยาบาลที่มุ่งสู่มาตรฐาน บุคลากรทางการแพทย์กลับห่างใกลจากสุขภาวะและหัวใจความเป็นมนุษย์ การวิจัยเชิงปรากฏการณ์ วิทยาชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวิตการงานและชีวิตด้านในของบุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้ง เหตุปัจจัยที่หล่อหลอมให้เป็นเช่นนั้น โดยเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ชีวิตด้านในของบุคลากรทางการแพทย์ไม่อาจแยกจากชีวิตการ ทำงาน โดยเมื่ออยู่ในโรงพยาบาล บุคลากรส่วนใหญ่มักมีปฏิกิริยาต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งบ่งบอกว่าข้างใน ไม่ปกติ ได้แก่ 1) ตึงเครียด อันนำไปสู่ภาวะปกป้องตนเอง 2) ขัดแย้งสับสน เพราะในขณะที่โลก ทัสน์อันเป็นอัตลักษณ์ของวิชาชีพคือการเห็นแก่ผู้อื่น แต่โลกทัสน์ทางสังคมกลับเอาตัวเองเป็นที่ตั้ง มากขึ้น นอกจากนี้พยาบาลยังมีปัญหาขาดเอกสิทธิ์แห่งวิชาชีพทำให้สับสนในบทบาท 3) ชาชินต่อ ความเจ็บ ความตาย เพราะอ่อนล้า และติดอยู่ในโลกความคิดจนไม่สามารถรับรู้ความรู้สึก – สาเหตุ ที่ทำให้ข้างในไม่ปกติคือการอยู่ในสังคมโรงพยาบาลซึ่งมีลักษณะ 1) งานขาดความหมายเชิง นามธรรม เนื่องจากวางระบบงานแบบอุตสาหกรรม ทำให้งานแยกส่วนจากชีวิต 2) ปฏิสัมพันธ์กัน ด้วยอำนาจ ตามตำแหน่งหน้าที่ มีการใช้อำนาจและจำนนต่ออำนาจอย่างเป็นอัตโนมัติเสมอ 3) ความสัมพันธ์ที่มีท่าทีของการแข่งขัน และสิ่งที่ทำให้สังคมโรงพยาบาลเป็นเช่นนี้ แม้ว่าส่วนหนึ่งจะ เกิดจากอิทธิพลภายนอก แต่ที่สำคัญกว่าคือมีการผลิตซ้ำทางสังคมอย่างต่อเนื่องทำให้สนามพลัง แบบเดิมดำรงอยู่

การสังเคราะห์พบว่า การความหมายต่อสิ่งต่างๆ อย่างเดิม ทำให้บุคลากรมีปฏิกิริยาต่อ สิ่งต่างๆ เช่นเดิม เกิดเป็นแบบแผนพฤติกรรมซึ่งผลิตซ้ำสนามพลังแบบเดิม และเหนี่ยวนำคนภายใน สนามให้ไม่ปกติไปด้วย ผู้วิจัยเสนอว่า การตระหนักรู้ในตนเองและตระหนักรู้ร่วมกัน เป็นทางออก หนึ่งที่จะนำไปสู่การรู้เท่าทันแบบแผนความคิด พฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงสังคมจากรากฐาน

คำสำคัญ : ชีวิตด้านใน/ หัวใจความเป็นมนุษย์/ ระบบสุขภาพ/ บุคลากรทางการแพทย์/ สุขภาวะ

113 หน้า

WORK AND INNER LIFE OF HEALTH CARE PERSONNEL

PORNPIT TREEBUPACHATSAKUL 5236731 CECT/M

M.A. (CONTEMPLATIVE EDUCATION AND TRANSFORMATIVE LEARNING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PROETPHAN DEANSILP, Ph.D., LUECHAI SRINGERNYUANG, Ph.D., KOMATRA CHUENGSATIANSUP, Ph.D.

ABSTRACT

Although medicine has advanced and the hospital's quality system has improved the standard of care, health care personnel do not benefit from holistic health and humanized care. The objective of this phenomenological research is to study the working life and inner life of health care personnel and the factors that shape it. The data was collected by participant observations and interviews.

The results showed that the inner life of health care personnel is inseparable from their work. Most participants' reactions to things in the hospital which indicated an unhealthy state of mind are 1) tension which leads to going into self-protect mode; 2) conflict/confusion as professional identity reinforces the other-oriented perspective, but the outside world tends toward a self-oriented perspective. In addition, the professional nursing autonomy degenerated, which lead to role confusion; 3) insensitivity to suffering and death due to fatigue and being stuck in a conceptual world made by perceiving feelings of difficulty. These unhealthy states of mind are caused by working in a field of the hospital with the following characteristics: 1) work which seems meaningless since the industrial system treats life and job as separate parts 2) the interactions which are based on authorities, social class, or working position, not on equality of humanity. Thus, oppression and submission are common, and 3) competitive relationship. Despite the fact that these characteristics are partly caused by external influences, there is social reproduction which is a key factor in maintaining the same social field.

Thus, personnel perceive and give meaning to things in the same way, so they behave and react to things as before. This is a social reproduction, that results in the same energy field pattern that induces people into unhealthy states. The researcher suggests that field and self-awareness is a possible solution to bring about realization of the vicious cycle of thought and behavior patterns. Then, social transformation will happen.

KEY WORDS: INNER LIFE/ HUMANIZED/ HEALTH CARE SYSTEM/ HEALTH CARE PERSONNEL/ HOLISTIC HEALTH

113 pages